GAZETA LWOWSKA.

We Środę **Nro. 91.** 9. Sierpnia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Wiednia.* —

N. Pan Naywyższém Swoiém postanowieniem z dnia 16. Czerwca b. r. raczył nayłaskawiéy katedrę wyższéy matematyki w Uniwersytecie Pragskim nadać Professorowi Fizyki w Lyceum Gorycyyskim, Jakubowi Kullik.

Arcyxiążę Ferdynand, Następca Tronu, wyiechał ztąd w Sobotę dnia 29. Lipca rano do Weinzierl, a dnia 2. Sierpnia udała się tam Arcyxiężna Maryia Ludwika, Xiężna Parmy, z Xięciem Reichstadzkim.

Gazeta Preszburgska z dnia 28. Lipca donosi: W dniu 25. t. m. było 123cie Posiedzenie Seymu samey tylko Izby Magnatów, na którem taż dniem wprzódy od Stanów otrzymane Poselstwo względem konskrypcyi gruntów włościańskich, rozpoznawała, poczém dawniéy iuż wyrzeczone swoie zdanie: »iż ze wszystkich gruntów włościańskich przez ślachtę posiadanych, musi być dawana kontrybucyia,« iakoteż wniosek swóy w tym przedmiocie w osobnem Poselstwie ułożony, kazała Stanom w dniu 26. na 124tym Posiedzeniu udzielić. Gdzie takowe odczytane, Dyktaturze oddane, a wczoray na Posiedzeniu cyrkularném pod uwagę zostało wzięte.« (*G. Wied.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

W Londynie odebrano gazety Nowo-Yorkskie przez okręt the Howard dochodzące do dnia 2. Lipca.

Jenerał Paez, mówi Kronika Baltimorska, wyiechał spiesznie z Karakas, ponieważ przez gońca nadzwyczaynego odebrał wiadomość, iż między woyskiem Walencyi wszczął się bunt.

Kommendant prowincyi Kumany, Jenerał Bermudez, postanowił ocalić tę prowincyią od wpływu Paeza; stósownie do tego zamiaru stanął na czele swoiego korpusu 6000 ludzi, i stara się przemocą wszystkie zniszczyć zamiary, przez które ważonoby się rozdzielić sprawę tey prowincyi od sprawy Rządu w Bogocie, i takie poczynił urządzenia, iż, ieżeliby Jenerał Paez chciał nieprzyiacielskie rozpocząć kroki przeciwko Kumanie, dozna silnego i statecznego odporu.

Chorągiew, którą Jenerał Bermudez przy tey okoliczności zatknął, ma napis: »Boliwar i Konstytucyia.« Mówią, że Oficerowie dowodzący w prowincyiach sąsiednich nie sprzyiaią proiektowi Jenerała Paez.

Eskadra hiszpańska wypłynęła w dniu 22. Maia z St. Jago de Cuba w zamiarze, aby zawinąć do Jamaiki, a z tamtąd udać się na brzegi Kolumbii.

Gazety Nowo-Yorkskie zawieraią list Jenerała Paez do Santandra, którego ton bardzo iest groźny. (*G. Wied.*)

Portugaliia.

Wiadomości z Lizbony z d. 11. Czerwca donoszą, iż Hrabia Porto-Santo (Saldanha da Gama), Minister Spraw Zewnętrznych, wziął uwolnienie; wieść, że Minister Skarbu poszedł za iego przykładem, dotąd nie potwierdziła się.

Gwiazda, która iuż w Numerze swoim z d. 23. Lipca wieczorem udzieliła niektórych tytułów konstytucyi portugalskiey (*Charte constitutionelle du Portugal*) umieściła teraz całkiem tę konstytucyią w dodatku. Takowa składa się z ośmiu tytułów i 145 artykułów. Tytuł I. mówi o Królestwie Portugalskiém, tegoż kraiu, Rządzie, dynastyi i Religii. — Tytuł II. O obywatelach portugalskich. — Tytuł III. O Władzach i reprezentacyi narodowéy. — Tytuł IV. O Władzy prawodawczéy. Rozdział I. O Wydziałach Władzy prawodawczy i iéy attrybutach. Rozdział II. O Izbie Deputowanych. Rozdział III. O Izbie Parów. Rozd. IV. O wniosku, rozpoznaniu, sankcyi i ogłoszeniu ustawy. Rozd. V. O wyborach. — Tytuł V. Rozd. I. O Królu, o Władzy umiarkowania. Rozd. II. O Władzy wykonawczéy. Rozdz. III. O rodzinie Królewskiéy i onéy uposażeniu. Rozd. IV. O następstwie Tronu. Rozd. V. O Rejencyi podczas małoletności, lub z iakiegobądź innego powodu, który Królowi nie dozwala panować. Rozd. VI. O Ministeryium. Rozdz. VII. O Radzie Stanu. Rozd. VIII. O Władzy woyskowéy. — Tytuł VI. O Władzy sądowniczéy.

)(

Rozd. I. O Sędziach i Sądach. — Tytuł VII. O Administracyi i prowincyiach. Rozd. I. O Administracyiach. Rozd. II. O Municypalnościach. Rozd. III. O dochodach kraiu. — Tyt. VIII. O powszechnych urządzeniach i o rękoymii cywilnych i politycznych praw Portugalczyków. (*G. Wied.*)

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Król iakeśmy namienili, wynagradzaiąc szkodę, którą poniósł Walter Scott przez bankructwo swoiego nakładcy, dał mu urząd król. drukarza w Szkocyi, który dotąd puszczano w dzierzawę. Urząd ten czyni znaczne dochody, ponieważ ma wyłączne pozwolenie drukować bibliią.

W dniu 21. Lipca odprawili znowu Ministrowie narady gabinetowe. Przedmiot tych ponawianych narad był ciągle taiemnicą.

W okolicy Manszestru na polu Jerzego i pod Ancoast były dwa Zgromadzenia ludu, na których niemaiącym sposobu do życia fabrykantom mówcy radykalistów prawili znowu buntownicze zasady, iak przed kilku laty. Na Zgromadzeniu w Ancoast było blisko 8000 ludzi. Liczą, że w Manszestrze i w obwodzie 40 mil około tego miasta żyie 200,000 ludzi bez zarobku. Samo miasto ma 45,000 ludzi, utrzymuiących się z dobrowolney składki, i 2500 rodzin, które Parafiie wspieraią.

Z 558 Członków Izby Niższey obrano znowu 417, a 141 nowych. Podług sposobu myślenia dawnych i iak się zdaie nowych Członków o emancypacyi katolików są powody do mniemania, iż w Izbie Niższey będzie 350 głosów za, a 308 przeciwko teyże.

Z Tamizy wypłynął na morze należycie osadzony okręt, dawniey do Kompanii Indyyskiey należący, a późniey na okręt liniiowy o 74 działach zamieniony, i dwa podobnie iuż ukończone parowe statki maią za nim popłynąć. (Podług Gwiazdy wszystkie te trzy okręty przeznaczone połączyć się z Lordem Cochranem.)

Papiery ustalone stały w dniu 20. Lipca (bez kuponów) na rachunek 76 1/4; nieustannie niepomyślne wiadomości z obwodów fabrycznych i na giełdzie zapewnie przez spekulantów rozniesiona wieść, że PP. Robinson i Huskisson Kanclerz Izby Skarbowey i Prezydent Bióra handlowego) żądać mieli uwolnienia, gazety Londyńskie z dnia powyższego podaią za przyczynę tego spadnienia. (*D. Au.*)

P. Hurtado, Poseł Kolumbiyski w Anglii ogłosił, iż dla tego niezostała wypłacona dywidenda pożyczki Kolumbiyskiey, ponieważ Ajenci Peruwiańscy niemogą zapłacić assygnat, które Rząd Kolumbiyski wydał. Peru bardzo wiele winno Kolumbii. W Anglii starano się otworzyć pożyczkę, aby ten dług wylikwidować, a część długu przeznaczona iest na zapłacenie dywidendy Kolumbiyskiey. (*G. Wied.*)

Francyia.

Sąd Parów zebrał się w d. 21. Czerwca w sprawie Ouvrarda. Już naprzód wiedziano, że Parowie licznie będą zgromadzeni, z tego powodu wielu przybyło z prowincyi. Przy odczytaniu imion odpowiedziało 146 członków; trzech Ministrów Parów było obecnych, ci, którzy mniey lub więcey mogli w teymierze być interesowani nie byli n. p. Marszałek Wiktor, Hrabia Andreossy. Mowiono także, że członkowie pierwszey Kommissyi śledczey niechcieli należeć do sądowych narad. O godzinie 12 Hrabia Portalis iako zdawca sprawy zabrał głos i oddał robotę uzupełniaiącą Komissyi; odczytanie teyże trwało pięć godzin, z naywiększą uwagą słuchane; Sąd rozkazał ią wydrukować, ma być niezwłocznie rozdzieloną, i sąd w następuiącym tygodniu weźmię onę pod rozwagę. Komissyia w końcu swoiego raportu nieuczyniła wniosku.

W d. 22. Lipca, miała być znowu posiedzenie, dla wysłuchania wniosków Jeneralnego Prokuratora. (*G. Wied.*)

Zjednoczone Niderlandy.

Z Bruxelli donoszą pod d. 23. Lipca Xiąże Bernard Sasko-Weymarski Dowodca wschodniey Flandryi przybył d. 24. t. m. do Liverpolu z swoiey wielkiey podróży do Ameryki północney i zwiedziwszy Londyn ziedzie d. 27. lub 28. do Gandawy.

Dnia 20. wylądowano w Antwerpii pięć pysznych koni, które Xiąże Oranii w darze od Cesarza Alexandra otrzymał wraz z wielu skrzyniami Rossyyskich wyrobów. Konie te prowadził młody kozak, którego atlecki kształt, długa broda i włosy podziwienie sprawuią. (*G. W.*)

Królestwo Oboiey Sycylyi.

List z Messyny z d. 12. Lipca donosi, że korsarze Greccy niepokoią brzegi tey wyspy. Żadnego dnia niemasz mowi tenże list, aby spokoy, żeglarze nie byli obrażeni lub swego niepozbawieni maiątku. (*G. W.*)

Szwaycaryia.

Na posiedzeniu Seymu w d. 11. Czerwca został P. Karol Efinger Wildegg w Bernie mianowany Sprawuiącym interesa na Ces. Dworze Austryiackim a P. Goellet Neuenburg Szwaycarskim Konzulem handlowym w Bruxelli, a Kan-

ton rządzący upoważniony ustanowić Konzulat w Mexyku i Rio-de-Janeiro, z zastrzeżeniem potwierdzenia przez Seym przyszły. (*G. Wied.*)

Niemcy.

Podług wiadomości z Bad-Bruckenau Król Bawarski uda się w d. 3. Sierpnia do Bawaryi nadreńskiey a Królowa wyiedzie d. 5. do Aszafenburga, gdzie odbędzie połóg. (*G. Wied.*)

Rossyia.

Podług doniesień z Petersburga z d. 8. Lipca cała tamteysza załoga wyruszyła do obozu pod Krasnem-sełem.

Wszyscy Członkowie ciała dyplomatycznego obecni w Petersburgu zawiadomieni zostali urzędową noty, że Koronacyia odbędzie się w Moskwie w miesiącu Sierpniu. (*G. Wied.*)

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy.* —

Radca Sekretarz Stanuz polecenia Rady administracyyney Królestwa, uwiadamia wszelkie władze i mieszkańców kraiu, iż, po nastąpionym zgonie ś. p. JO. Xięcia ZaiączkaNamiestnika Królewskiego, Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć wyznaczyć raczył, z mocy artykułu 72 ustawy konstytucyyney, i artykułu 19 statutu organicznego Rady Stanu, JW. Ministra Stanu, Senatora Woiewodę Sobolewskiego, do sprawowania tymczasowie, aż do dalszych rozkazów, obowiązków Prezesa Rady.

W Warszawie, dnia 30. Lipca 1826 r.

Jenerał brygady: Kossecki.

Na Konsystorzu taynym odbytym dnia 3. b. m. raczył Oyciec S. ogłosić następuiące nominacyie Biskupów Polskich, na katedrę Podlaską JW. JX. Jan Marcelli Gutkowski S. Teologii Doktor, na stolicę eleutoropolską in partibus infidelium JW. JX. Franciszek Lewiński Dziekan i Suffragan Kapituły Janowskiey. Na tymże Konsystorzu ogłoszony ieszcze Biskupem Ramskim in partibus infidelium JW. JX. Michał Piwnicki, iako Koadiutor i przyszły następca Biskupa połączonych Dyecezyi Łuckiey i żytomierskiey. (*Ku. War.*)

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki umieścił pod napisem: »Z Konstantynopola z d. 10. Lipca« artykuł następuiący:

Chociaż załogi umocnionych zamków nad Bosforem znane pod imieniem Jamaków spokoynie się zachowywały podczas powstania Janczarów a nawet Sułtanowi ofiarowały usługi swoie do poskromienia buntowników, iednakowoż Seraskier Hussein Basza niesądził, iżby bezwarunkowo i ciągle na ich sposobie myślenia polegać można było, ponieważ ku nowym ćwiczeniem nie okazali chęci; z tego powodu postanowił oddalić ich z zamków i bateryy, i takowe innemi osadzić woyskami. Środek ten, któregoby wprzód niemożna było wykonać dopóki istnieli Janczarowie, tą razą bez żadnego oporu został uskuteczniony. Hussein Basza oddalił iuż niespokoyne głowy, i potem wydał rozkazy, iż wszyscy z załog, którzy w tuteyszey okolicy nie są osiadłymi i żonatymi, powinni być odesłani na mieysce swego urodzenia. Wybrano ich zatem bez trudności i odesłano na okrętach. Dnia 30. Czerwca udał się sam Seraskier z dwóma innemi dowodzącymi Baszami nad Bosforem, do Buiukdere, dla przedsięwzięcia potrzebnych środków. W mieyscu Jamaków posłano kilkuset ludzi z puszkarzów i woyska, które otaczało Seraskiera do zamków i bateryy, gdzie ich przyięto; iednakowoż podczas tey operacyi postawiono niedaleko zamków dostateczny korpus obserwacyyny.

Werbunki do woyska regularnego i ćwiczenia tegoż w broni z naywiększą pilnością się odbywaią; W. Sułtan bywa obrotom obecny. Dla umieszczenia woyska ma być wystawionych kilka wielkich koszar; iedne przy Daud Baszy, drugie przy Kara Agacz, Lewend-czyftlik i Skutari; budowa pierwszych iuż się rozpoczęła, zwołano robotników z wszystkich narodów. Aby wszelkie wspomnienie korpusu Janczarów zniszczyć, zniesiony będzie znany Janghin-Koeszk, czyli wieża dla uważania ognia na byłym pałacu Agi Janczarów, który teraz na mieszkanie Muftego i obudwóch Kadiaskarów przeznaczony, a w mieyscu dawney wystawią nową w Eski-Serai (dawnym Seraiu), gdzie Seraskier założył główną kwaterę. Chorągiew Proroka ieszcze dotąd wywieszona w Seraiu, gdzie Ministrowie siedząc pod namiotami trudnią się sprawami Państwa.

Środek, nie pomału zwracaiący uwagę, albowiem się dotycze bardzo znanego, a dawniey naywięcey wpływu maiącego Ministra W. Porty, iest złożenie z urzędu i wygnanie Sadik-Efendego, niegdy Reis-Efendego, a w końcu Intendenta ludwisarni. Obwiniaią go, iż Oficerowi Janczarów, na śmierć wskazanemu dał w domu swoim schronienie, iednakże podobnieysza do prawdy, że inne względy powodowały do tey surowości, ponieważ Sadik z Hussein Beiem okazywali się zawsze przeciwnikami teraz panuiącego systematu.

Wiadomości z pobliższych prowincyy są dla W. Porty bardzo pomyślne; w Adryianopolu, Brussie i Smyrnie bez naymnieyszey trudności zniesiono korpus Janczarów, a szczególniey w Smyrnie publiczna opiniia bardzo przychylną się oka-

zała ku nowemu porządkowi, przezco tameczny Basza mógł łatwo rozbroić Janczarów i zniszczyć znaki ich pułku.

Oddział floty Kapudana Baszy, złożony z 25 okrętów woiennych, wyszedł pod żagle w d. 4. t. m. z Dardanellów. Sądzą, że Kapudan Basza popłynie naprzod ku wyspie Samos, którey mieszkańcy podług wiadomości ze Smirny maią być skłonni poddać się pod dogodnemi warunkami. — Liczba zbroynych na tey wyspie, tylko kilkaset ludzi wynosi. Naczelnicy, mianowicie: Logotheti, iak wiadomo, pierwszy sprawca nieszczęścia, które spotkało wyspę Scio, myślą tylko o środkach, aby w razie niebezpieczeństwa schronić się mogli. W tym celu Logotheti ma zawsze w pogotowiu okręt, aby przy zbliżaniu się floty Tureckiey mógł uciekać.

Jenerał Margrabia Paulucci, naczelny Dowódzca C. K. marynarki, a oraz C. K. siły morskiey na Archipelagu, przybył do zatoki Smirny w d. 30. Czerwca na C. K. fregacie Bellonie. Tam stoi teraz pięć obcych eskadr; mianowicie oprócz Austryiackiey, Francuzka pod sprawą Kontr-Admirała de Rigny, Angielska pod Admirałem Neale, złożona z okrętu liniowego, pięciu fregat, i kilka brygów i korwet; Amerykanska pod Kommodorem Rodgers, który ma pod swoimi rozkazami okręt liniowy o 80 działach, iednę fregatę, dwie korwet i dwie galiot, iak zapewniaią, iż Rząd iego zalecił mu wniyść w układy z W. Portą dla zawarcia traktatu handlowego; nakoniec pokazała się także w zatoce Smirny eskadra Sardyńska, pod dowództwem Kawalera Serry, złożona z fregaty, korwety i bryga.

Surowe i stanowcze środki przedsięwzięte przez dowódzców Europeyskich, mianowicie eskadr Francuzkiey i Angielskiey, przeciwko powiększającym się rozboim morskim Greków, zniewoliły nakoniec Wykonawczą Deputacyią w Napoli di Romania do wydania z iey strony pod d. 27. Maia (8. Czerwca) rozporządzenia, w celu położenia tamy temu bezprawiu. Podług 1. artykułu tego rozporządzenia, żaden inny okręt oprócz należącego do floty Greckiey, nie ma prawa używać bandery narodowey, lub na Greckie, albo sąsiedne morza wypływać w zamiarze korsarskim. Art. 2. Zabrania wszystkim nawet okrętom zbroynym, należącym do floty Greckiey, a oprócz papierów tyczących się służby, opatrzonym w porządne listy korsarskie, lub względem blokady przez Rząd wydane, lub szczególnem pozwoleniem Admirała do tego upoważnionym, okręty neutralne zatrzymywać, ieżli te żywności, amunicyi, lub iakiegobąć zakazanego przedmiotu woiennego nie dostawiaią na mieysce w kraiu nieprzyiacielskim, flocie, woysku lub twierdzy nieprzyiacielskiey. Według Art. 3. po ogłoszeniu ninieyszego rozporządzenia będą uważani za rozboyników morskich: 1) Wszyscy, co nie należąc do floty Greckiey wypływaią na rozboie morskie; 2) te okręty, które, chociażby do floty należały, oprócz papierów do służby nie były opatrzone w porządne przez Rząd wydawane listy korsarskie, lub w szczególne Admirała pozwolenie; 3) wszystkie okręty mnieysze w zamiarze korsarskim uzbroione, znane pod imieniem mistyków, pramów i t.d. — Artykuł 4ty zaleca Zwierzchnosciom mieyscowym na wyspach i brzegach Grecyi, i Greckim okrętom woiennym, opatrzonym w należyte papiery, wszystkie okręty, które podług powyższego artykułu uważane są za rozboynicze, zatrzymywać i do Naupli przystawiać. W razie oporu ze strony takich rozboyniczych okrętów, maią być ścigane, topione, lub palone, a osady ich do Naupli odsełane. W Art. 5. zabroniono wyraźnie budowanie pramów i innych podobnych okrętów, widocznie do rozboiów morskich przeznaczonych, a tym, którzy budowę podobnych okrętów podięli, zalecono surowo pod karą pieniężną i więzienia, takowey budowy natychmiast zaniechać i na przyszłość więcey nowych nie budować. Jeżli gminy na wyspach lub brzegach, gdzie takowe okręty buduią, temu nie przeszkodzą, tedy natychmiast ulegać będą karze pieniężney. Podług Art. 6. wszystkie okręty pod banderą neutralną, przewożące woienne zakazane przedmioty, a zabrane przez okręty do floty Greckiey należące i stósownie do Art. 2. w porządne listy korsarskie, lub tyczące się blokady opatrzone, zaprowadzone będą niezawodnie na mieysce, gdzie Sąd o zdobyczach wyrokuiący ma swoią siedzibę, dla rozpoznania zaszłego wypadku. Gdyby ci, którzy podobne okręty zabrali, zanim ie przed Sąd stawili, lub za nim wypadł wyrok tego Sądu, ięli się ładunku, takowy rozbierali, lub Kapitana, maytków, lub podróżnych na okręcie zabranym będących, ranili, nie tylko utracą wszelkie prawo, iakieby mieć mogli do korsarstwa, lecz uważani iako rozboynicy morscy ulegać będą karom ustawami obiętym. Nakoniec podług Artykułu 7go ninieysze oświadczenie udzielone być ma Admirałom i Komendantom okrętów Mocarstw Europeyskich na morzu środziemnem, z wezwaniem, aby z swey strony przyłożyli się do położenia tamy nadużyciom, i powściągnienia rozboiów, które wszystkich przeciwko narodowi Greckiemu oburzaią, chociaż skutki tychże nietylko szkodzą handlowi narodów neutralnych, lecz także i Grekom, których domy, maiątek i samo nawet życie przez tychże rozboyników zagrożone bywa.

Redakcyia Jozefa Bensy; Drukiem Piotra Pillera.